

Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Regeringens förslag innebär att nuvarande bestämmelser om sekretess hos vissa myndigheter för uppgifter i händelserapporter inom luftfarten som lämnas enligt krav i luftfartslagen ska gälla även hos Sjöfartsverket. Vidare föreslås att sekretessen, som i dag gäller endast för rapporter som lämnas med stöd av luftfartslagen, även ska gälla för rapporter som lämnas om kraven finns i en bindande EU-rättsakt.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:208 Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden.....	6
Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:208.

Stockholm den 24 april 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Marta Obminska (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Eva-Lena Gustavsson (S), Lisbeth Sundén Andersson (M), Jörgen Hellman (S), Ida Karkiainen (S) och Ida Drougge (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen föreslår i proposition 2017/18:208 Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter att riksdagen antar det förslag om ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortat OSL, som läggs fram i propositionen.

Regeringen redovisar i propositionen ärendets beredning fram till dess att propositionen beslutades. Av denna redovisning framgår att regeringen i december 2016 mottog en hemställan från Sjöfartsverket om ändring i OSL. Under hösten 2017 utarbetade Näringsdepartementet en promemoria med förslag till lagändringar. Promemorian har remissbehandlats, och remissvaren finns tillgängliga hos Näringsdepartementet (dnr N2017/07220/SUBT). Lagrådet har yttrat sig i ärendet. Regeringen har inte följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i propositionen, och regeringen redovisar varför den inte följer Lagrådets förslag.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

Sjöfartsverket ansvarar för sjö- och flygräddning och bedriver sedan mars 2014 den operativa helikopterverksamheten i egen regi. Helikoptrar och besättningar utgår från baser i Umeå, Norrtälje, Ronneby, Visby och Göteborg.

Sjöfartsverket ska tillsammans med andra statliga och kommunala aktörer som bedriver luftfart för statsändamål, i egenskap av flygoperatör, rapportera flygrelaterade händelser och avvikelser. Rapporteringen är av stor vikt för arbetet med flygsäkerhet. En persons vilja att rapportera in händelser är central för att kunna säkra tillgången till information och förebygga framtida olyckor och tillbud.

Rapporteringsskyldigheten följer av några bindande EU-rättsakter samt luftfartslagen (2010:500). Enligt 10 kap. 8 § första stycket luftfartslagen ska händelser inom luftfart rapporteras till behörig myndighet för att förbättra flygsäkerheten. I det andra stycket anges att med händelse inom luftfart avses driftsavbrott, defekt, fel eller annan onormal omständighet som har inverkat eller kan inverka på flygsäkerheten, men som inte lett till sådana luftfartsolyckor eller tillbud som avses i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

För en rapport om händelse inom civil luftfart gäller sekretesskydd enligt 29 kap. 10 § OSL hos Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen, Statens haverikommission, Luftfartsverket och Transportstyrelsen. Däremot

gäller inte sekretessen hos Sjöfartsverket. När bestämmelsen infördes förekom inte någon sjö- och flygräddning i Sjöfartsverkets egen regi, och därför saknades det anledning att införa sekretess för händelserapporter hos Sjöfartsverket.

Utskottets överväganden

Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Propositionen

Sekretess hos Sjöfartsverket i händelserapporter inom luftfarten

Enligt 29 kap. 10 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, gäller sekretess för en uppgift som lämnats av en enskild i en rapport om händelse inom civil luftfart enligt 10 kap. 8 § luftfartslagen (2010:500), om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller hos Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen, Statens haverikommission, Luftfartsverket och Transportstyrelsen. Sekretessen gäller hos myndigheter där händelserapporter upprättas, såväl hos Transportstyrelsen, som ansvarar för att samla rapporterna, och hos Statens haverikommission, som har tillgång till den databas som Transportstyrelsen hanterar.

Sekretessbestämmelsen om händelserapportering infördes i den dåvarande sekretesslagen (1980:100) genom propositionen Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m. (prop. 2006/07:110). Syftet med propositionen var att motverka risken att en person ska tveka att göra en anmälan. Händelser som utlöser rapporteringsskyldighet kan återfinnas i det som kallas ”den mänskliga faktorn”, dvs. att den som är satt att göra en viss åtgärd vid ett visst tillfälle inte gör detta. I propositionen anfördes att det finns en risk att den pilot, flygledare eller annan som vet med sig att han eller hon inte följt regelboken till punkt och pricka riskerar att förlora flygcertifikat och andra tillstånd, vilket kan dämpa viljan att rapportera det inträffade. Han eller hon kan bli ännu mer obenägen att rapportera det inträffade om han eller hon vet att det inträffade kan bli offentligt.

Sekretessskyddet i 29 kap. 10 § OSL gäller inte uppgifter som finns hos Sjöfartsverket. När det gäller händelserapporter som upprättas hos Sjöfartsverket och som rör den egna sjö- och flygräddningsverksamheten gäller sekretessen för uppgifterna när de finns hos Transportstyrelsen, som hanterar rapporteringssystemet. Däremot gäller inte sekretessen hos Sjöfartsverket. Bestämmelsen i OSL innebär vidare att endast rapporter som lämnas med stöd av luftfartslagen omfattas av sekretess. Om rapporteringen har skett med stöd av EU-rättsakter gäller inte sekretess. Detta innebär att

uppgifter i en händelserapport som gäller Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningsverksamhet med helikoptrar omfattas av sekretess först när rapporten har lämnats till Transportstyrelsen.

Det huvudsakliga syftet med propositionens förslag är att nuvarande bestämmelser om sekretess hos vissa myndigheter för uppgifter i händelserapporter inom luftfarten som lämnas enligt krav i luftfartslagen ska gälla även hos Sjöfartsverket. Det föreslås vidare att sekretessen, som i dag gäller endast för rapporter som lämnas med stöd av luftfartslagen, även ska gälla för rapporter som lämnas om kraven finns i en bindande EU-rättsakt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom de överväganden som görs i propositionen och tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:208 Händelserapportering och sekretess hos Sjöfartsverket och andra statliga myndigheter:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

Härigenom föreskrivs att 29 kap. 10 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***29 kap.**
10 §¹

Sekretess gäller hos Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen, Statens haverikommission, Luftfartsverket och Transportstyrelsen för uppgift som lämnats av en enskild i en rapport om händelse inom *civil* luftfart enligt 10 kap. 8 § luftfartslagen (2010:500), om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller hos Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen, Statens haverikommission, Luftfartsverket, Transportstyrelsen och *Sjöfartsverket* för uppgift som lämnats av en enskild i en rapport om händelse inom luftfart *enligt en bindande EU-rättsakt* eller enligt 10 kap. 8 § luftfartslagen (2010:500), om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2014:633.